

Provincie Drenthe
Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Betreft: Buurtbewoners XXX / Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe (handhavingsverzoek)
Datum indiening handhavingsverzoek: 28 maart 2023

HANDHAVINGSVERZOEK

inzake:

- 1.a. mevrouw mr. XXX wonende aan de XXX Dwingeloo
- 1.b. de heer mr. XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
2. mevrouw mr. XXX en de heer mr. XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo, tevens h.o.d.n. XXX, XXX XXX, ingeschreven in het handelsregister onder nummer XXX
3. mevrouw mr. XXX en de heer mr. XXX, wonende aan de XXX te XXX Dwingeloo, tevens h.o.d.n. XXX, ingeschreven in het handelsregister onder nummer XXX
- 4.a. de heer XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 4.b. mevrouw XXX, wonende aan XXX Dwingeloo;
5. de heer XXX en mevrouw XXX, wonende aan de XXX) Dwingeloo, tevens h.o.d.n. XXX ingeschreven in het handelsregister onder nummer XXX
6. de stichting XXX, statutair gevestigd te Westerveld, kantoorhoudende aan de XXX Dwingeloo, ingeschreven in het handelsregister onder nummer XXX
- 7a. de heer XXX, wonende aan XXX Dwingeloo;
- 7b. mevrouw XXX, wonende aan XXX Dwingeloo;
- 8a. de heer XXX, wonende aan XXX Dwingeloo;
- 8b. mevrouw XXX wonende aan XXX Dwingeloo;
- 9a. de heer XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 9b. mevrouw XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 10a. de heer XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 10b. mevrouw XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 11a. de heer XXX wonende XXX Dwingeloo;
- 11b. mevrouw XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 12a. de heer XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;
- 12b. mevrouw XXX, wonende aan de XXX Dwingeloo;

belanghebbenden;

gemachtigde: de heer mr. S.C.A. Nuijen, advocaat te Nijmegen.

Edelachtbare Gedeputeerden,

Middels dit schrijven wenst ondergetekende, de heer mr. S.C.A. Nuijen, in zijn hoedanigheid van gemachtigde (advocaat) van de hiervoor genoemde belanghebbenden, een verzoek tot handhaving in te dienen gericht tegen de exploitatie van de percelen kadastraal bekend als Dwingeloo, XXX voor de teelt van lelies.

1. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

1. Een groot deel van Belanghebbenden is woonachtig - dan wel gevestigd - aan XXX te Dwingeloo dan wel de directe omgeving van deze straat. Belanghebbenden wonen hier, dan wel exploiteren bedrijven/ondernemingen in dit gebied.
2. In de gemeente Westerveld, en op een kleine 200 meter van XXX, ligt het natuurgebied XXX. Dit natuurgebied is aangewezen als een Natura 2000-gebied op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Derhalve is op dit gebied het beschermingsregime voortkomend uit - onder meer - hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') van toepassing.
3. Belanghebbenden 1.a. en 1.b., tevens handelend onder de namen zoals weergegeven onder Belanghebbenden 2 en 3, zijn woonachtig aan de XXX te Dwingeloo. De percelen van deze Belanghebbenden liggen op een afstand van ongeveer 200 meter van het Natura 2000-gebied XXX.
4. De stichting XXX (hierna: 'de Stichting') (bijlage 1) is opgericht ten behoeve van - en heeft als doel - de bescherming van de biodiversiteit in de ruimste zin van het woord in de gemeente Westerveld, en het verrichten van alle verdere handelingen die met deze bescherming in de ruimste zin verband houden dan wel daartoe bevorderlijk kunnen zijn (bijlage 2). De werkzaamheden van de Stichting zijn onder meer het voorlichten van inwoners, het dienen als gesprekspartner voor de overheid, organisaties op het gebied van landschapsbeheer, en overige belanghebbenden. Nu het Natura 2000-gebied 'XXX' binnen de gemeente Westerveld is gelegen, valt dit natuurgebied onder de werkingssfeer van de Stichting.

Bijlage 1: uittreksel Stichting

Bijlage 2: statuten Stichting

5. De onderneming XXX (bijlage 3) betreft een onderneming gericht op het verhuren van een vergaderzaal en buitenruimtes aan de XXX alsmede het geven van workshops, buitensportactiviteiten en het verstrekken van lunches/diners. De bedrijfsvoering van deze onderneming is geheel gericht op diens locatie nabij het Natura 2000-gebied, aangezien het 'unique selling point' - het onderscheidende element - van deze onderneming is gelegen in de nabijgelegen natuur, waar dan ook een (groot) deel van de werkzaamheden zoals sportactiviteiten, worden ontplooid. De buitenruimtes waar de vergaderingen en bijeenkomsten plaatsvinden, ontleen het onderscheidend vermogen op de markt van aanbieders van vergaderruimtes aan het nabijgelegen Natura 2000-gebied en de bijzondere natuur die hier is gelegen.

Bijlage 3: uittreksel XXX

6. De onderneming XXX (met bestaande handelsnamen 'XXX' (bijlage 4) is tevens gevestigd aan XXX te Dwingeloo. Deze onderneming houdt zich bezig met coaching, advisering en met name training. Ook voor deze onderneming is het onderscheidende element gelegen in het nabijgelegen Natura 2000-gebied, waar een deel van de coaching en training geschiedt. Eén van de kenmerkende activiteiten van XXX is het organiseren van 'retreats' in de natuur. Voor meerdere dagen worden de cliënten van XXX door XXX begeleidt. Bij deze begeleiding speelt het wandelen en trainen in de natuur, waarbij met name het Natura 2000-gebied een belangrijke rol speelt, een belangrijke rol. Voor deze trainingen en begeleiding van XXX is het Natura 2000-gebied dus van cruciale betekenis.

Daarnaast wordt op het perceel, plaatselijk bekend als de XXX te Dwingeloo, een deel van de trainingen en coaching gerealiseerd. Dit geschiedt op een perceel met een afstand van ongeveer 200 meter tot het Natura 2000-gebied.

Bijlage 4: uittreksel XXX

7. Belanghebbenden zijn onlangs geconfronteerd met het gegeven dat de maatschap XXX, gevestigd aan XXX Dwingeloo voornemens is om op de nabijgelegen percelen de teelt van lelies te realiseren. De percelen waarop de maatschap XXX deze lelieteelt wenst te exploiteren, werden voorheen gebruikt voor het verbouwen van maïs, en zijn op zeer korte afstand van het Natura 2000-gebied XXX gelegen.
8. De lelieteelt betreft een teelt welke bekendstaat om het veelvuldige, en tevens intensieve, gebruik van bestrijdingsmiddelen ter bescherming van het gewas. Lelies dienen, om tot een succesvolle teelt te komen, op zeer regelmatige basis te worden bespoten met bestrijdingsmiddelen.
9. De exploitatie van deze percelen voor de lelieteelt zal op (zeer) korte termijn aanvangen. Reeds is door Belanghebbenden waargenomen dat diverse voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Het daadwerkelijk planten van de lelies, en deswege het gebruik van bestrijdingsmiddelen, zal in de zeer nabije toekomst geschieden.

2. VERZOEK TOT HANDHAVING

Concreet verzoek tot handhaving

1. Belanghebbenden wensen uw Gedeputeerde Staten te verzoeken om handhaving op te treden ten aanzien van de teelt van lelies en het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de percelen kadastraal bekend als Dwingeloo XXX. Voor deze activiteit is, op grond van artikel 2.7 lid 2 Wnb, een vergunning van uw Gedeputeerde Staten noodzakelijk. Naar de reeds beschikbare informatie van Belanghebbenden, beschikt de exploitant van deze gronden niet over deze noodzakelijke vergunning.
2. De activiteiten waartegen om handhaving wordt verzocht, de teelt van lelies en het gebruik van bestrijdingsmiddelen, zijn aan te merken als een 'project' zoals in artikel 2.7 lid 2 Wnb. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: 'HvJ EU') heeft geoordeeld dat voor de definitie van het begrip 'project' moet worden aangesloten bij de omschrijving van het project-begrip uit de MER-richtlijn (Richtlijn 2011/02/EU).¹ De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: 'de Afdeling') heeft deze definitie overgenomen.² Een project moet aldus worden beschouwd als een activiteit waarbij sprake is van een fysieke

¹ HvJ EU 7 november 2018, ECLI:EU:C:2018:882, r.o. 60.

² ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:1604, r.o. 4.1

ingreep in het natuurlijk milieu. Het starten van lelieteelt en het gebruik van bestrijdingsmiddelen ten dienste van deze teelt, betreffen activiteiten welke fysiek ingrijpen in het natuurlijke milieu door het aanbrengen van gewenste vegetatie en het verwijderen van - voor deze gewenste vegetatie - nadelige elementen uit dit natuurlijk milieu. De lelieteelt en het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn derhalve als project in de zin van artikel 2.7 lid 2 Wnb aan te duiden.

De lelieteelt en het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn overigens door de Rechtbank Noord-Nederland expliciet gekwalificeerd als project in de zin van artikel 2.7 lid 2 Wnb.³ Krachtens bestendige jurisprudentie is deze activiteit aldus te definiëren als een project.

3. Belanghebbenden wensen daarbij aan te duiden dat dit project uitdrukkelijk niet onder de uitzondering zoals omschreven in de uitspraak van het HvJ EU van 7 november 2018 valt. Deze uitzondering behelst dat een activiteit welke een project betreft, welke voor 2004 heeft aangevangen en waarvoor naar nationaal recht tevens voor 2004 toestemming was verleend, niet opnieuw een toestemmingsprocedure hoeft te doorlopen. In 2004 zijn de verplichtingen van de Habitatrichtlijn immers van kracht geworden op het Natura 2000-gebied 'XXX'. Activiteiten welke naar nationaal recht waren toegestaan voor deze inwerkingtreding behoeven geen nieuwe toestemmingsprocedure te doorlopen. Het dient dan echter wel te gaan om één enkele activiteit die zich kenmerkt door een gemeenschappelijk doel, continuïteit en volledige overeenstemming op het gebied van locatie waar en voorwaarden waaronder de activiteit wordt uitgevoerd.

Ten aanzien van de lelieteelt en het gebruik van bestrijdingsmiddelen concluderen Belanghebbenden dat deze activiteiten, naar eigen bewoordingen van beoogd exploitant maatschap XXX (bijlage 5), niet vanaf 2004 hebben plaatsgevonden met gemeenschappelijk doel, continuïteit en volledige overeenstemming op het gebied van locatie en uitvoeringsvoorwaarden. Zo heeft er meer dan 5 jaar geen lelieteelt plaatsgevonden, waardoor niet kan worden gesproken van een continuïteit van dezelfde activiteit. In deze 5 jaar zijn diverse andere gewassen verbouwd, waaronder pioenrozen, mais en aardappel.

Bijlage 5: schrijven maatschap XXX 17 maart 2023

Daarnaast kent de teelt van gewassen als pioen, mais en aardappelen aanzienlijke verschillen met de teelt van lelies. Zoals reeds opgemerkt wordt bij lelies op zeer intensieve wijze gebruikgemaakt van bestrijdingsmiddelen ten behoeve van de gewasbescherming. De voorwaarden van de voorgenomen activiteit (het project zijnde de lelieteelt) zijn daarmee aanzienlijk verschillend van de voorgaande situatie waarin hoofdzakelijk mais werd verbouwd.

Indien uw Gedeputeerde Staten het standpunt zijn toegedaan dat er, doordat mogelijk op circulaire basis (iedere tijdseenheid - bijvoorbeeld om de 7 jaar - wordt eenmaal een lelieteelt gehouden) op het perceel al lange tijd lelies worden geteeld en alsnog onder de uitzondering zoals vermeld in de uitspraak van het HvJ EU van 7 november 2018 wordt voldaan, wensen Belanghebbenden dit standpunt te betwisten. De uitspraak van het HvJ EU van 7 november 2018 geeft uitdrukkelijk aan dat deze uitzondering slechts van toepassing is wanneer de activiteiten met een gemeenschappelijk doel worden ontplooid, en sprak eis van een continu op dezelfde plaats en op dezelfde wijze/voorwaarden uitgevoerde activiteit. Ten aanzien van de lelieteelt kan echter niet worden betoogd dat sprake is van een periodiek terugkerende teelt. Uit de brief van 17 maart 2023⁴ volgt immers dat sinds 2016 geen lelieteelt heeft geschied, nadat deze eerst geschiedde met een interval van 1 tussenjaar. Er kan dus niet worden betoogd dat sprake is van een periodieke cyclus van gewassen. Deze cyclus is in 2016 reeds geëindigd. Dit maakt dat in 2016 óók de mogelijkheid van een beroep op de uitzonderingsmogelijkheid is verlopen.

Dit alles leidt Belanghebbenden tot de conclusie dat geen beroep kan worden gedaan op de uitzonderingsmogelijkheid omschreven in de jurisprudentie van het HvJ EU. Zowel ten aanzien van de continuïteit en overeenstemming van de voorwaarden van de activiteit kan niet worden gesproken van een project dat zonder nieuwe toestemmingsprocedure kan worden toegestaan. Ook kan mogelijk niet worden gesproken van een toestemming naar nationaal recht verleend vóór 2004 (althans; voor de inwerkingtreding van de verplichtingen uit de Habitatrichtlijn voor het gebied XXX).

Belanghebbendheid Belanghebbenden

4. Belanghebbenden zijn zich bewust van het gegeven dat het voorliggende verzoek slechts als een handhavingverzoek - een aanvraag tot het nemen van een besluit als in artikel 1:3 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (hierna: 'Awb') - kan worden gekwalificeerd indien Belanghebbenden zijn aan te duiden als belanghebbenden zoals omschreven in artikel 1:2 Awb.

Voor de kwalificatie van belanghebbende dient er - in het geval van een natuurlijk persoon - sprake te zijn van een objectief bepaalbaar, persoonlijk, eigen, rechtstreeks en actueel belang. Belanghebbenden acht ten aanzien van alle natuurlijke personen sprake van een eigen, objectief bepaalbaar, actueel en rechtstreeks belang.

Belanghebbenden komen immers op voor diens eigen belangen. Er is geen sprake van een persoon of entiteit welke optreedt namens de belangen van een ander optreedt en deze als diens eigen belangen presenteert. Belanghebbenden komen op voor diens eigen geraakte belangen.

Daarnaast is sprake van een actueel en rechtstreeks belang. De aantasting van de woonomgeving van Belanghebbenden betreft geen toekomstige omstandigheid, nu thans de eerste stappen zijn gezet om de lelieteelt te verwezenlijken. De lelieteelt behelst, zoals algemeen bekend, een intensief gebruik van bestrijdingsmiddelen. Aldus kan worden gesproken van een actueel belang dat rechtstreeks wordt getroffen.

Tevens is sprake van een objectief bepaalbaar belang. De aantasting van de leefomgeving (het Natura 2000-gebied XXX) betreft geen subjectief en louter in de emotionele, psychische, principiële of gevoelsmatig leefwereld geldend belang. Deze aantasting is eenvoudig in de fysieke wereld vast te stellen, waardoor niet kan worden gesproken van een subjectief belang. Aldus staat vast dat het spelende belang moet worden bestempeld als een objectief bepaalbaar belang.

³ Rb. Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:2483, r.o. 3.3.

⁴ Vide bijlage 5.

5. Daarnaast is sprake van een persoonlijk - onderscheidend - belang voor Belanghebbenden. De Belanghebbenden welke vanuit diens hoedanigheid als natuurlijke personen verzoeken om handhaving, worden namelijk geconfronteerd met een schending van diens persoonlijke belangen. Het persoonlijk belang kan worden aangenomen indien sprake is van rechtstreeks feitelijke gevolgen.⁵ Deze feitelijke gevolgen dienen vervolgens van enige betekenis te zijn.⁶

Belanghebbende ervaren allereerst feitelijke gevolgen van enige betekenis. De lelieteelt betreft een bloemeteelt welke zeer veel gewasbescherming middels bestrijdingsmiddelen vergt. Deze bestrijding geschiedt middels het spuiten van de gewassen met pesticiden en/of biociden. Deze worden middels veldspuiten van industrieel/professioneel formaat op de akkers gebracht. Bij dit op de akkers brengen van de biociden/pesticiden ontstaat, en dit betreft een feit van algemene bekendheid, het driftfenomeen. Drift is het proces waarbij een stof wordt meegevoerd door water en/of wind, en over grotere afstand wordt verspreid, dan oorspronkelijk gedacht of beoogd. Gezien de zeer korte afstand tussen de woningen van de Belanghebbenden en de te bespuiten akkers, zullen Belanghebbenden worden geconfronteerd met drift welke ontstaat bij het spuiten van de lelies. Dit betreft een rechtstreeks feitelijk gevolg dat, gezien de substanties die worden meegevoerd met deze drift, dient te worden gekwalificeerd als een gevolg van enige betekenis.

Daarbij zijn alle Belanghebbenden in de omgeving van de XXX in Dwingeloo gevestigd vanwege het nabijgelegen natuurgebied XXX. Door de drift die ontstaat bij het spuiten van de leliegewassen - wat, zoals reeds opgemerkt, op zeer regelmatige en intensieve wijze zal plaatsvinden - zal ook de directe leefomgeving van Belanghebbenden worden aangetast. De natuur en biodiversiteit in het natuurgebied XXX en op de percelen van Belanghebbenden wordt aangetast door de pesticiden en biociden welke worden meegevoerd door de wind. Ook de aantasting van de leefomgeving betreft aldus een rechtstreeks feitelijk gevolg dat dient te worden bestempeld als een gevolg van enige betekenis.

Gezien de geconstateerde gevolgen achten Belanghebbenden de natuurlijke personen welke middels dit verzoek bij uw Gedeputeerde Staten verzoeken om handhaving, aan te duiden als belanghebbenden in de zin van artikel 1:2 lid 1 Awb. Uw Gedeputeerde Staten dient aldus handhavend op te treden op het voeren van Belanghebbenden indien sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift.

6. Daarnaast ontplooiën een aantal personen uit de groep Belanghebbenden een onderneming. Het betreft de onderneming XXX en de onderneming XXX. XXX legt zich toe op coaching en advisering, waarbij een groot deel van de coachingswerkzaamheden plaatsvinden in de natuur van het Natura 2000-gebied XXX en de natuur in de directe omgeving van en op het perceel plaatselijk bekend als de XXX te Dwingeloo. XXX ontplooit diverse activiteiten zoals het geven van workshops en buitensportactiviteiten. Veel van deze activiteiten vinden plaats in het Natura 2000-gebied en in de natuur in de directe omgeving en op het perceel plaatselijk bekend als XXX te Dwingeloo.

Deze ondernemingen worden direct getroffen door de ontplooiing van de lelieteelt en bijbehorende gewasbescherming middels bestrijdingsmiddelen. De omgeving waar deze ondernemingen diens activiteiten uitvoeren wordt door de lelieteelt aangetast. De drift die ontstaat bij de - noodzakelijke - toepassing van bestrijdingsmiddelen tast deze omgeving aan. Daarnaast is het, wanneer de gewasbescherming middels bestrijdingsmiddelen plaatsvindt, niet mogelijk om verantwoord coachingswerkzaamheden, buitensportactiviteiten en workshops op de percelen of in de nabije natuur (inclusief het Natura 2000-gebied XXX) te ontplooiën. De GGD adviseert immers om, wanneer er gebruik wordt gemaakt van bestrijdingsmiddelen, binnen te blijven.⁷

Aldus achten de Belanghebbenden welke tevens handelen onder de namen XXX en XXX, dat ook vanuit het bedrijfsmatig perspectief dient te worden geoordeeld dat sprake is van rechtstreeks feitelijke gevolgen. Daarbij zijn deze gevolgen tevens aan te duiden als gevolgen van enige betekenis. Hierdoor zijn Belanghebbenden tevens handelend onder de namen XXX en XXX ook vanuit het bedrijfs perspectief aan te merken als belanghebbenden zoals neergelegd in artikel 1:2 lid 1 Awb.

7. Tenslotte is ook de Stichting aan te merken als belanghebbende. De belanghebbendheid van de Stichting dient echter te worden vastgesteld aan de hand van artikel 1:2 lid 3 Awb. De Stichting is, op grond van dit artikel, als belanghebbende aan te duiden. De Awb stipuleert dat rechtspersonen als belanghebbenden zijn aan te merken indien de belangen die zijn krachtens doelstellingen en blijkens feitelijke werkzaamheden behartigen worden geraakt.

De Stichting heeft, zoals reeds aangeduid, als doel de bescherming van biodiversiteit binnen de gemeente Westerveld. Nu het Natura 2000-gebied XXX binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Westerveld valt, behoort ook de biodiversiteit binnen dit Natura 2000-gebied tot het werkingsgebied van de Stichting. Dit maakt dat de Stichting, op grond van artikel 1:2 lid 3 Awb, onmiskenbaar dient te worden aangeduid als belanghebbende.

8. Belanghebbenden stellen zich, gezien het bovenstaande, op het standpunt dat belanghebbendheid - althans; het ontbreken daarvan - geen reden kan zijn het reeds in dit schrijven neergelegde verzoek tot handhaving af te wijzen. Alle Belanghebbenden voldoen aan de vereisten voor belanghebbendheid neergelegd in artikel 1:2 lid 1 dan wel lid 3 Awb. Het verzoek dient derhalve te worden beschouwd als een verzoek als in artikel 1:3 lid 3 Awb.

Relativiteit

9. Overigens achten Belanghebbenden ook de relativiteit niet in de weg staan aan de honorering van het neergelegde handhavingsverzoek. Het relativiteitsvereiste zoals neergelegd in artikel 8:69a Awb houdt in dat er een verband dient te zijn tussen een beroepsgrond en het belang waarin de appellante stelt te worden geschaad. Een bestuursrechter mag een besluit niet vernietigen wegens schending van een rechtsregel die kennelijk niet strekt tot de bescherming van het belang van degene die in beroep komt.

⁵ ABRvS 23 augustus 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2271, r.o. 3.2.

⁶ ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:737, r.o. 18.2.

⁷ <https://ggdleefomgeving.nl/schadelijke-stoffen/bestrijdingsmiddelen-en-gezondheid/wat-kun-je-zelf-doen/> (laatst geraadpleegd op 24 maart 2023).

10. Belanghebbenden beroepen zich om een aantasting van het Natura 2000-gebied, en een strijdigheid met artikel 2.7 lid 2 Wnb. Dit artikel, en de Wnb als geheel, zien op de bescherming van Natura 2000-gebieden. De Afdeling heeft ten aanzien van de Wnb en artikel 2.7 Wnb geoordeeld dat een burger zich niet zonder meer kan beroepen op de artikelen opgenomen in de Wnb zonder dat de relativiteit wordt tegengeworpen. In veel gevallen ontbreekt de relativiteit aangezien de individuele belangen van burgers, omdat de Wnb niet strekt tot het beschermen van de belangen van burgers, maar de bescherming van - in het specifieke geval van artikel 2.7 - de bescherming van natuurgebieden tegen aantasting.

De Afdeling heeft echter ook geoordeeld dat, wanneer er een voldoende verwevenheid bestaat tussen de individuele belangen van burgers en het Natura 2000-gebied, de relativiteit niet in de weg staat. Dit is met name het geval indien de burger in de onmiddellijke nabijheid van een Natura 2000-gebied woont, of binnen het Natura 2000-gebied een aanzienlijk deel van diens leven leidt.

Ten aanzien van de woonachtigheid in de nabijheid van een Natura 2000-gebied heeft de Afdeling geoordeeld dat een afstand van 100 tot 300 meter maakt dat de relativiteit niet kan worden tegengeworpen.⁸ Daarbij is ten aanzien van afstanden van 500 meter geoordeeld dat de relativiteit *mogelijk* niet kan worden tegengeworpen, indien er een open zicht bestaat op het Natura 2000-gebied.⁹

11. Belanghebbenden, bijvoorbeeld Belanghebbenden woonachtig op het perceel plaatselijk bekend als XXX te Dwingeloo, wonen op een afstand van ongeveer 200 meter van het Natura 2000-gebied XXX. Deze afstand is daarmee voldoende gering om te oordelen dat er een verwevenheid bestaat tussen de leefomgeving van Belanghebbenden en de middels artikel 2.7 lid 2 Wnb te beschermen belangen. De relativiteit kan daarmee dus niet worden tegengeworpen aan Belanghebbenden.

Dit eens te meer nu de omgeving van de XXX en XXX te Dwingeloo een geheel open landschap betreft, waarbij voor iedere Belanghebbende thans een vrij uitzicht op het Natura 2000-gebied XXX bestaat. Dit onderstreept eens te meer dat de relativiteit niet in de weg kan staan aan de honorering van het handhavingsverzoek.

Daarbij bestaat er een directe verwevenheid tussen de activiteiten van de ondernemingen XXX en XXX en het Natura 2000-gebied XXX, aangezien deze activiteiten direct in het Natura 2000-gebied worden ontplooid. Hiermee bestaat een sterke verwevenheid, gezien het onderscheidende kenmerk van deze ondernemingen is gelegen in de ontplooiing van de activiteiten in het Natura 2000-gebied.

12. Gezien het bovenstaande achten Belanghebbenden ook de relativiteit niet in de weg staan aan het honoreren van het handhavingsverzoek. Belanghebbenden verzoeken uw Gedeputeerde Staten aldus indringend om gehoor te geven aan het verzoek tot handhaving.

Significante gevolgen

13. Vooruitlopend op uw oordeel, wensen Belanghebbenden aan te voeren dat kan worden aangenomen dat de teelt van lelies - met name het daarbij behorende gebruik van biociden en pesticiden - significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied XXX met zich brengt. De percelen waarop de teelt zal geschieden, zijn op een afstand van 200 meter van dit natuurgebied. Thans staat vast dat bestrijdingsmiddelen dan 250 meter afstand van het agrarisch perceel terechtkomen, en zelfs op 500 meter afstand van agrarische velden wordt aangetroffen (bijlage 6). Bij dit onderzoek werd zelfs de invloed van drift niet meegenomen, waardoor het mogelijk is dat de concentratie van bestrijdingsmiddelen welke in de omgeving van het te behandelen perceel terechtkomen, mogelijk nog groter is. Verder staat vast dat de neerslag van bestrijdingsmiddelen bedoeld voor agrarische teelt

Bijlage 6: rapport 'Bestrijdingsmiddelen en omwonenden: Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten'

Aldus kan niet worden uitgesloten dat de werkzaamheden op de percelen waar lelieteelt wordt beoogd, significante gevolgen zullen hebben. Hiermee ontstaat, op basis van artikel 2.7 lid 2 Wnb direct een vergunningsplicht. De teler heeft, nu op basis van het rapport van het RIVM de neerslag van bestrijdingsmiddelen in het Natura 2000-gebied niet kan worden uitgesloten, een vergunningsplicht. Indien het ontbreekt aan deze vergunning kan direct worden vastgesteld dat de teler, ondanks dat in de passende beoordeling mogelijk met maatregelen de vergunningsplicht kan worden afgewend, in strijd handelt met artikel 2.7 lid 2 Wnb. Het enkele ontbreken van de passende beoordeling behelst, nu kan worden vastgesteld dat sprake is van mogelijk significante gevolgen, een overtreding van artikel 2.7 lid 2 Wnb.

Termijn voor het nemen van een handhavingsbesluit

14. Belanghebbenden wensen uw Gedeputeerde Staten tevens te verzoeken op zeer korte termijn, althans *binnen één week* na verzending van dit handhavingsverzoek, te besluiten over de handhaving. Dit achten Belanghebbenden juridisch mogelijk. Artikel 4:13 lid 1 Awb stipuleert dat een beschikking dient te worden gegeven binnen de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn. Indien een dergelijke termijn ontbreekt, dient het besluit binnen een redelijke termijn na ontvangst te worden genomen.
15. Deze redelijke termijn kan, in omstandigheden waar handhaving met spoed dient te geschieden, uiterst kort zijn. Dit houdt in dat de redelijke termijn een week, enkele dagen of zelfs enkele uren kan behelzen.¹⁰ In dit geval achten Belanghebbenden een dergelijke korte termijn redelijk. De lelieteelt zal op zeer korte termijn aanvangen, waarna de gewasbescherming middels bestrijdingsmiddelen ook op evenzo korte termijn zal beginnen. De aantasting van het Natura 2000-gebied, en daarmee de belangen van Belanghebbenden, zal daarmee op zeer korte termijn continueren. Deze aantasting moet, gezien de huidige staat

⁸ ABRvS 11 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2065.

⁹ ABRvS 19 augustus 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2639.

¹⁰ ABRvS 8 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:993.

van het Natura 2000-gebied XXX (gezien de reeds gevoelige toestand van het gebied¹¹), worden voorkomen. Het natuurgebied gaat immers reeds gebukt onder een overbelasting aan diverse stoffen zoals stikstof, en de biodiversiteit in dit gebied staat daarmee al onder grote druk.¹² Deze afbreuk en aantasting kan niet verder continueren of vergroten. Wanneer de bestrijdingsmiddelen worden toegepast, zal dit echter wel geschieden. Daardoor zien Belanghebbenden geen andere mogelijkheid dan uw Gedeputeerde Staten te verzoeken op zeer korte termijn te besluiten op dit verzoek tot handhaving.

16. Deze korte termijn is tevens in het belang van de overige derde-belanghebbenden. De teler zal, indien nu blijkt dat deze een vergunning behoeft, onrechtmatig diens activiteiten wensen te ontplooiën. Wanneer de teelt zal aanvangen (wat op korte termijn zal geschieden), zal vervolgens - indien uw Gedeputeerde Staten het standpunt van Belanghebbenden deelt dat een vergunning noodzakelijk is - handhaving volgen. Deze handhaving houdt naar alle waarschijnlijkheid de beëindiging van de gewasbescherming met bestrijdingsmiddelen in. Het gevolg daarvan is de verwelking van de geplante lelies, wat de teler een aanzienlijke kostenpost kan bezorgen. De teler heeft aldus ook behoefte om op korte termijn duidelijkheid te verkrijgen van uw Gedeputeerde Staten.
17. Tenslotte achten Belanghebbenden uw Gedeputeerde Staten ook in staat om op een dergelijke korte termijn te besluiten. Nu het een feit van algemene bekendheid is dat bij de lelieteelt gewasbescherming middels bestrijdingsmiddelen noodzakelijk is ter behoud van de teelt, en dat is aangetoond dat deze bestrijdingsmiddelen zullen neerdalen op het Natura 2000-gebied, staat vast dat significante gevolgen kunnen optreden. De vergunningplicht - dan wel de verplichting tot het maken van een passende beoordeling - treedt derhalve in werking. Tevens bent uw Gedeputeerde Staten reeds bekend met de maatschap XXX middels een eerdere casus.¹³ Het is voor uw Gedeputeerde Staten, door deze reeds bekende informatie, mogelijk om op korte termijn te besluiten aangaande de rechtmatigheid van de middels dit verzoek verzochte handhaving.

Handhavingsverzoek voldoet aan verdere, daaraan te stellen, eisen

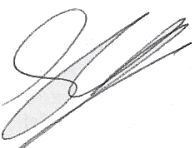
18. Tenslotte wensen Belanghebbenden te verduidelijken dat het reeds voorliggende handhavingsverzoek geheel rechtmatig is gedaan. Een handhavingsverzoek dient immers een voldoende precieze omschrijving te leveren van de vermeende verboden handelingen, en deze handeling moet voldoende duidelijk zijn geconcretiseerd naar aard en locatie.
19. Het reeds voorliggende verzoek voldoet aan al deze eisen. Belanghebbenden hebben een concrete verboden handeling aangeduid, namelijk de lelieteelt en - met name - het daarmee gepaard gaande gebruik van bestrijdingsmiddelen ter bescherming van het gewas. Dit achten Belanghebbenden in strijd met artikel 2.7 lid 2 Wnb, nu bij Belanghebbenden niet bekend is of de agrariër welke de lelieteelt ontplooit over de vereiste vergunningen beschikt, en daarmee aantasting van het Natura 2000-gebied kan worden uitgesloten. Ook is de locatie duidelijk omschreven, nu de kadastrale aanduiding van de percelen in het handhavingsverzoek is opgenomen. Belanghebbenden zien aldus geen reden om het handhavingsverzoek te weigeren, dan wel buiten behandeling te stellen op grond van artikel 4:5 lid 1 Awb, en verzoeken uw Gedeputeerde Staten dan ook met de gepaste spoed te besluiten op het voorliggende handhavingsverzoek.
20. Ten overvloede wensen Belanghebbenden op te merken dat het niet aan Belanghebbende is om bewijs van de overtreding aan te leveren. De Afdeling heeft geoordeeld dat handhaving een bevoegdheid, en daarmee verantwoordelijkheid, van het bestuursorgaan betreft. Een verzoek behoeft daardoor niet het bewijs te bevatten dat tot handhaving dient te worden overgegaan. Wederom wensen Belanghebbenden hiermee te bevestigen dat het voorliggende handhavingsverzoek geheel voldoet aan alle daaraan te stellen eisen, en derhalve als rechtmatig moet worden gekwalificeerd.

MET VERZOEK

Gezien het bovenstaande verzoeken Belanghebbenden uw Gedeputeerde Staten:

- Handhavend op te treden tegen de lelieteelt en het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de percelen kadastraal bekend als Dwingeloo, XXX
- Binnen één week na verzending van dit handhavingsverzoek te besluiten op dit handhavingsverzoek.

Nijmegen, 28 maart 2023

S.C.A. Nuijen

¹¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden/drenthe/XXX> (laatst geraadpleegd op 27 maart 2023).

¹² <https://www.natura2000.nl/gebieden/drenthe/XXX> (laatst geraadpleegd op 24 maart 2023).

¹³ Rb. Noord-Nederland 23 juni 2022, ECLI:NL:RBNNE:2022:2136.

Nummer	Datum	Omschrijving
1.	28 maart 2023	Uittreksel Stichting;
2.	6 mei 2020	statuten Stichting;
3.	28 maart 2023	uittreksel XXX;
4.	28 maart 2023	uittreksel XXX;
5.	17 maart 2023	schrijven van maatschap XXX;
6.	11 april 2019	Rapport 'Bestrijdingsmiddelen en omwonenden: Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten'.

Bijlagen: